

מתיקות ועריבות התורה

סיפורים משלים ואגדות
לשולחן שבת

פרשת לך-לך

דבקות במטרה

"ויבא הפליט ויגד לאברהם העברי" [י"ד, י"ג]

במדרש רבה מובא [מב, ח'] מדוע נקרא שמו של אברהם "העברי"? שכל העולם מעבר אחד והוא מעבר השני.

ומכאן הלימוד לאדם שעובד את הקב"ה באמת ובתמים, כאשר הוא עושה את רצון ה' יתברך צריך שלא יהיה אכפת לו מה יאמרו עליו הבריות, אלא עליו לדבוק באמת ולא יבוש מפני המלעיגים עליו.

מסופר על קבוצה של חסידים שגרו במדינה אחת ורבים היה גר במדינה אחרת. פעם אחת בראש השנה רצו לנסוע אל רבם, אלא שלשם כך הם צריכים להוציא ויזה, ואת האישור הזה היו נותנים רק לאירועים מיוחדים או לאנשים ספציפיים ולא לכל אחד. החסידים הגישו בקשות חוזרות ונשנות אלא שהם נדחו בזו אחר זו.

והנה שמעו החסידים שבדיוק בחודש הזה שהם רוצים לנסוע לרבם, יש משחק כדורגל. מיד הוגשו הבקשות של החסידים שהם אוהדים את הקבוצה של אותה מדינה, והם רוצים לנסוע להשתתף בתחרויות. ואכן הם קיבלו את האישור לוויזה המיוחדת. ביום המיועד, לבשו החסידים לבוש של אותם אוהדים ונסעו לרבם.

אותו חודש עבר על החסידים בהתרוממות, הם הרגישו ממש התעלות אצל רבם. בסוף אותו חודש לבשו את הלבוש של אותם אוהדים במטרה לחזור לביתם. כאשר ירדו מן הרכבת, פתאום הם מבינים שאותה מדינה הפסידה במשחק הכדורגל... ואנשים זרקו לעברם ירקות רקובים, שלא לדבר על קללות וגידופים. הגויים המקומיים השיבו באלימות, והנה הם רואים שהחסידים לא מגיבים ולא אכפת להם מזה כלל.

אחד הגויים שראה זאת צעק לעברם 'ממה אתם עשויים? לא אכפת

לכם שצועקים ומבזים אתכם וזורקים על הראש שלכם דברים?' אמרו לו החסידים 'עברנו חודש מיוחד בשנה הזו, וזה נותן לנו כוחות מיוחדים לכל השנה מה אכפת לנו מדברים קטנים אלו...' **כי אכן הכלל הוא כאשר האדם דבק באמת שלו, לא צריך שיהיה אכפת לו מה יאמרו עליו או כיצד יגיבו למעשים שלו... ועל זה נאמר "ויגבה ליבו בדרכי ה'" ופעמים רבות האדם יודע מהאמת אלא שהוא מתבייש בה, דבר הגורם לו להתרחק יותר מה' יתברך. והעצה לכך היא להיות כמו אברהם אבינו, לא להתבייש מפני המלעיגים עליו.**

וזה הסיבה לכך שנאמר לעתיד לבוא חכמת סופרים תסרח ויראי ה' ימאסו, שלפני בוא משיח ה' כל דבר שיש בו רוחניות לא יהיה זה כבוד גדול לאדם, אדרבה יראי ה' ימאסו. והכוח והדחיפה החזקים שיהיו לאותם אנשים שמשתייכים ליראי ה', זה יהיה מאברהם אבינו שכל העולם מצד אחד ואברהם אבינו מהעבר השני. כי כאשר האדם דבק באמת ובמטרתו, לא צריך שיהיה אכפת לו מה יאמרו הבריות עליו, וסוף הכבוד לבוא. ונאמרו אותם דברים שיהיו לעתיד לבוא לפני בוא משיח צדקנו, בשביל לתת כוח ליראי ה', שלמרות שהמצב יהיה כל כך קשה עליהם להתאזר בסבלנות לדבוק באמונתם ולהבין שהנה יגיע היום בו ייראו עד כמה עליהם העולם נשען ועומד!! ולמרות ההסתרה הגדול והנורא, הם עמדו במשימתם בהצלחה מרובה ולא התייאשו. ועליהם נאמר "ישראל אשר בך אתפאר" ויזכו לשכר כפול ומכופל מאת ה' יתברך!

הנה פנים ואחור!!!

ניתן להאזין לשיחותיו של הרב גדעון ראובן בשידור חי מידי שבוע ב"קול הלשון" על ידי זיהוי קולי במס' 03-6171111 ולהקיש * [אפשר לקבל צינתוק]. כמו כן ניתן פניני "אור החיים" הקדוש

לדבינו הקדוש רבי חיים ב"ר משה בן עטר זיע"א

"ויאמר ה' אל אברהם לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אראך" [י"ב, א']

מסביר ה"אור החיים" הקדוש את הפסוק על פי מה שמובא 'בספרי', נאמר בפסוק בבמדבר [ל"ו, ל"ד] "אשר אני שכן בתוכה כי אני ה' שכן בתוך בני ישראל". מסבירים חז"ל שאין השכינה שורה אלא בתוך בני ישראל וכשהם נמצאים בארץ ולא בגלות.

וזה כוונת הפסוק כאן, הקב"ה אומר לאברהם אבינו ללכת "אל הארץ אשר אראך" שהיא הארץ ראויה לך ואתה ראוי לה.

ותיבת "אראך" פרושה אעשה אותה ראויה לך ואעשה אותך ראוי לה, כי על ידי שניכם תשרה השכינה. וללא שני דברים אלו אינם ראויים להשראת השכינה ולרוב ההצלחות.

והנה אנו רואים עד כמה הארץ הקדושה ראויה לעם ישראל ועם ישראל ראוי לה, שעד עליית עם ישראל לארץ הקדושה היא הייתה שוממה לגמרי, וכאשר עם ישראל עלו לארץ, היא התחילה לגדול ולפרוח ולשגשג עד לבלי הכר.

יהי רצון שזכותם של ה"אור החיים" הקדוש ובעל ה"זרע שמשון" תעמוד לחיים ברוך בן שרה פעשא לברכה והצלחה בכל העניינים, ולבריאות איתנה.

לדבינו הקדוש רבי שמשון חיים ב"ר נחמן מיכאל נחמני

"רבי דוסתאי ברבי ינאי משום רבי מאיר אומר כל השוכח דבר אחד ממשנתו, מעלה עליו הכתוב כאלו מתחייב בנפשו. שנאמר [דברים ד', ט'] "רק השמר לך ושמר נפשך מאד פן תשכח את הדברים אשר ראו עיניך". יכול אפילו תקפה עליו משנתו, תלמוד לומר ופן יסורו מלבבך כל ימי חיך, הא אינו מתחייב בנפשו עד שישוב ויסיר מלבו" [ג', י']

שואל בעל ה"זרע שמשון" מדוע כתב התנא באבות "כאלו מתחייב בנפשו" ולא 'מתחייב בנפשו'?

מסביר בעל ה"זרע שמשון" - נאמר בהושע [ד', ו'] "ותשכח תורת אלוך אשכח בניך גם אני". שהבנים הם כמו גוף אביהם. אבל הם אינם גוף האב ממש. זו הסיבה לכך שנקט התנא שאם ישכח דבר ממשנתו, גורם מיתה לבניו והרי הוא כאילו מתחייב בנפשו שכן מי שאין לו בנים נחשב כמת, והבנים הם לזכרון עולם על אביהם. וכמו שראינו במצות ייבום, הוולד יקום על האב בשביל שלא ימחה שמו בישראל. כמו כן אבשלום כיוון שלא היה לו בן, הקים מצבת על קברו.

לכן מי ששוכח את התורה, יאבד זכרונו מן העולם.

המשך אי"ה' בשבוע הבא...

הלכה למעשה

הרב מנשה מורנו שליט"א

נסיעה והתעסקות לפני תפילה

הדרך. מותר להעביר את הכביסה מהמכונה לייבוש במייבש, ולקחת את שקית האשפה לפח.

קריאת עיתונים, אתרים, 'דיקון' הדוא"ל אסורים, אפילו אם מתכנן לקרוא רק דקה אחת, כיון שהדבר מצוי פעמים רבות שנמשך כמה וכמה דקות. (לכן נראה פשוט שמותר להסתכל בכותרת העיתון בלבד, שבאופן זה אין חשש שיגרר, ואין בדבר השתהות, שו"ר בהלכות שלמה פ"ב סק"ה שמתיר קריאה ברפרוף קל, אפילו בהמשך העיתון. אמנם באתרים אין היתר זה שיד, שהדרך להגרר בהם. כמו כן יכול לברר את יתרת העו"ש מה"ט). **לדבר עם בני ביתו וחבריו קודם תפילה, מצד הדין מותר, אבל מנהג החסידים להמנע עד אחרי התפילה.** (בגמ' ברכות יד. מבואר שאין להשכים לברך חבירו ב'שלום', משמע שאר ברכות או דיבורים מותר, וכן אם אין משכים אלא פוגש חבירו באקראי ג"כ מותר, וכ"ה בשו"ע פט' סעיף ב', רק סיים שיש (שיטת הרשב"א) שתמיד מהמיר, כדי שיתן לבו שאסור להתעכב. וכ"ה במשנ"ב סק"ז שאם חבירו שואלו, בודאי מותר לענות לו. אך מנהג חסידים שלא לדבר אפילו שיהיה קטנה קודם תפילה, כ"ה בספר חסידים הו"ד בכח"ח ס"ק כב'. ההיד"א בקש"ג סימן כד' סק"ב שכ"ה ע"פ האמת שגילה הרש"ש). **לכן מותר לענות בקצרה לפלא' שמצלצל,** אבל אסור לשבת לשיחה שיכולה להתארך עם חבר.

גם אם מעמיד שומר שיוכיר לו שצריך להתפלל, אסור לו להתעסק בעסקיו קודם תפילה. (שו"ת ד"י הלוי ח"ב סימן א' סק"ה, שרק במנחה מועיל שומר, כמבואר ברמ"א סימן רלב' סעיף ב', שבמנחה יש רק את המעט שמא לא יקיים המצוה. אבל בשהר"ת יש איסור להתעסק בצרכיו קודם תפילה, שלא יפנה לדברים אחרים). גם אם מברך ברכות השחר, עדיין הוא בכלל האיסור. (ברמ"א מביא שיש המתירים אם מברך הברכות קודם שמתעסק, ומסכם שטוב להחמיר, ופשוט דבריו שאפשר לסמוך ע"ז במקום צורך, וכ"ה במשנ"ב סק"ה שסמך על הברכות לגבי משרת, אבל אפשר לדחות שבמשרת מותר מעיקר הדין להתעסק קודם תפילה, כמובאר שם במשנ"ב. ובתרומו"ד סימן יח' חלק על היתר זה, וכ"פ בגר"ו ס"ד ובערוה"ש סכ"א).

אסור לאדם להתעסק בצרכיו משהגיע זמן תפילה שחרית עד שיתפלל. (גמרא ברכות יד. נפסק בשו"ע פט' סעיף ג', שני מעמים יש בזה: א. כדי לא לעכב התפילה, כמו כל מצוה המוטלת על אדם, שאין לו להתעסק באיזה דבר עד שיקיים המצוה שיש חשש שיפספס את המצוה (כמו במגילה לולב וכו'), כ"ה בלבוש (סעיף ג'). ב. כדי שלא יפנה לבו לדברים אחרים לפני שמתפלל (כ"ה בשו"ע הרב סעיף ד'). והקרב אלי שכו"ע מודים לשני הטעמים, ובגמרא נראה הטעם, שאין להקדים הפציו להפציו שמים). **לכן מותר שרוצה לנסוע למקום עבודתו בשעה מוקדמת שעדיין אין פקקים בדרכים, אין לו לנסוע קודם תפילה אם הגיע זמנה.** (מעלה"ש, שו"ע סימן פט' סעיף א', ומשנה זו קאי איסור התעסקות לפני תפילה, משנ"ב ס"ק יז. דין יציאה לדרך כהתעסקות, כמובאר בגוף דברי השו"ע בס"ג. מי שמאוד דחוק בזמן, ישאל לחכם, שמצינו לפעמים מתירים בזה, עיין משנ"ב סק"ב). **וכן אסור למי שעובד בחנות מכולת לקבל סחורה ולסדרה במדפים קודם שיתפלל.** ואפילו מי שעובד על מחשב, אסור לו לפני שמתפלל לעבוד איזו שעה.

מלאכה פשוטה כמלאכת הדיוט, שלא לוקחת זמן ואינה דורשת מקצועיות, מותרת. (כ"ה בא"א מבושאטש סימן פט' כותב שכל מלאכה המותרת כהו"מ מותרת קודם תפילה). **לכן מותר להכין אוכל לילדיו לפני תפילה, מותר לסדר את המיטה, מותר לנסוע נסיעה קצרה שאין בה השתהות.** מותרת קניה של לחם חלב ומוצרי צריכה יום יומיים, אבל אסור לעשות קניה גדולה. (שהוא דבר שיש בו השתהות, וגם כהו"מ אסור כמבואר בשו"ע תקל"ט' סעיף א', וקודם תפילה אין לעשות שום דבר שיש בו השתהות, כמבואר בלשון השו"ע סימן פט' סוף סעיף ב'. אמנם לחם וחלב מותרים כהו"מ ואין בהם השתהות. אמור מעתה, מש"כ הפר"ח והפמ"ג הוב"ד במשנ"ב סק"ז ובסימן רנ' סק"א להתיר קניות לצורך שבת, הוא רק בקניה גדולה, שקניה קטנה בלא"ה מותרת. באול"צ (ח"ב פ"ז ה"ז) כתב שגדר נסיעה קצרה היא עד שיעור פרסה (שעה וחמש), והוא הידוש גדול, לענ"ד יש לזון לפי

תמיד רצית ללמוד בקלות ובהבנה מלאה את דברי ה"אור החיים" הקודש?
תמיד רצית שיהיה לך חלק וזכות בתורתו ובסגולותיו של ה"אור החיים" הקדוש?
רוצה לעשות משהו משמעותי ומיוחד לע"נ יקירך?
רוצה לקבל ישועות מעל הטבע?
עכשיו זו ההזדמנות!!

בס"ד בקרוב מאוד עומד לצאת לאור הספר:

'מתיקות ועריבות התורה' על פניני ה"אור החיים" הקדוש

מחולק ללימוד יומי על סדר פרשיות השבוע ומועדים

הרוצים ליטול זכות וחלק בהדפסת ספר זה יפנו בהקדם למס' 0527151420